

Praktiska Sverige AB

epost@praktiska.se

556257-5786

2024-06-25

1 (19)

Dnr SI 2024:1985

Beslut

efter vidgad kvalitetsgranskning vid Praktiska
Gymnasiet Skövde inom enskild huvudman
Praktiska Sverige AB i Skövde kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Praktiska Gymnasiet Skövde avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Praktiska Gymnasiet Skövde i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp undervisningens kvalitet och förutsättningarna för undervisningens genomförande och ställa dessa i relation till skolans resultat. I detta ingår även den undervisning som ges på det arbetsplatsförlagda lärandet.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att variera och anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov för att på så vis stärka deras motivation till att lära.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sina bedömningar och betyg samt använder olika metoder för kvalitetssäkring.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **17 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:1985) i de handlingar som sänds in.

Ett separat tillsynsbeslut

I samband med kvalitetsgranskningen har det framkommit uppgifter avseende verksamheten på bygg- och anläggningsprogrammet inriktning måleri gällande bestämmelser om lärarledd undervisning som inte rymms inom ramen för denna kvalitetsgranskning. Uppgifterna har föranlett ett separat tillsynsbeslut, se *Tillsynsbeslut* dnr 2024:4228. Av tillsynsbeslutet följer även särskilt angiven tid för uppföljning av vidtagna åtgärder.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Praktiska Gymnasiet Skövde leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn följer upp kunskaps- och värdegrundsresultat men att uppföljningen inte omfattar undervisningens alla delar och program. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn följer upp kunskaps- och värdegrundsresultaten tillsammans med den pedagogiska personalen under läsåret samt gör en sammanfattande analys vid läsårets slut. Samtliga lärare deltar varje månad på elevuppföljningsmöten där elevernas kunskapsutveckling följs upp på individ- och gruppnivå. Därutöver tar rektorn vid fyra så kallade analysmöten under läsåret tillsammans med en av skolans förstelärare, fram underlag och frågeställningar som fokuserar på olika resultat och delar i skolans utvecklingsarbete, som lärarna och representanter från elevhälsan diskuterar gemensamt. Det som framkommer vid dessa diskussioner utgör grunden för den sammantagna analysen av skolans resultat och utvecklingsarbete, vilket formuleras i en så kallad SKA-plan. Rektorn följer särskilt upp värdegrundsarbetet och att det integreras i undervisningen via elevenkäter och samtal med lärare, elevhälsa samt elever. Rektorns sammantagna uppföljning i slutet på läsåret omfattar perspektiven år, program, klass, kön och bakgrund. Det framgår vidare att undervisningen och dess genomförande följs upp i huvudsak genom särskilda undervisningsutvärderingar som eleverna gör en gång per termin. Rektorn får också viss insyn i undervisningen genom enstaka lektionsobservationer på förekommen anledning. Däremot framgår att rektorns uppföljning av undervisningen, dess genomförande och lärarnas förutsättningar inte sker på ett sådant vis att hen får insyn i undervisningens alla delar och program. Vid granskningstillfället framkommer att rektorn inte kan redogöra för kvalitén eller svara på frågor kring olika delar av undervisningen och lärarnas förutsättningar på flera

program. Rektorn kan exempelvis inte redogöra för hur lärare arbetar med att vidare utmana elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling, men säger att lärare har fokus på att eleverna som lägst ska klara E. Vidare framgår att rektorn, inte heller kan redogöra för kvalitén av den undervisning som elever på vissa program ges i samband med det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) eller, i de fall elever saknar apl, den undervisning som eleverna ges istället. Rektorns uppföljning av apl sker främst i form av de månadsvisa elevuppföljningsmötena och de tidigare nämnda undervisningsutvärderingarna. Övrig uppföljning görs endast av yrkeslärarna, genom besök på praktikplatserna, elevernas loggböcker och/eller trepartssamtal med elever och handledare. Däremot framgår att rektorn har kännedom om att förutsättningarna vad gäller lokaler och utrustning som skolans lokaler innebär att möjligheterna att genomföra praktiska moment i undervisningen är mycket begränsade och att undervisningen i vissa ämnen därför inte kan varieras.

Granskningen visar vidare att rektorn gör en begränsad uppföljning och analys, men genomför vissa utvecklingsinsatser samt fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn och personal framgår att skolans prioriterade utvecklingsområden för läsåret 2023/2024 är det arbetsplatsförlagda lärandet (apl), det främjande elevhälsoarbetet samt undervisning. Vad gäller det främjande elevhälsoarbetet har rektorn identifierat ett behov av att bland annat förbättra elevers närvaro i skolan. Rektorn har i uppföljningarna identifierat sjunkande kunskapsresultat i flertalet gymnasiegemensamma ämnen, och även att en förklaring är att elever har hög frånvaro vilket påverkar elevernas måluppfyllelse negativt. Som åtgärd har rektorn anställt två heltidsmentorer som bland annat har i uppdrag att kontinuerligt följa upp och analysera elevernas frånvaro tillsammans med eleverna i syfte att ta reda på vilka orsaker som kan ligga bakom och kunna arbeta tillsammans med övrig personal för elevernas närvaro. Det framgår att de insatser som görs i syfte att öka kunskapsresultaten bygger inte på specifika behov som identifierats i uppföljningen, utan personalen har diskuterat och arbetat med allmänna insatser såsom lektionsstruktur och gemensamma förhållningssätt. Vidare framgår att rektorn, trots kännedom om sämre förutsättningar vad gäller lokaler och utrustning i vissa ämnen, endast har vidtagit åtgärder på ett av skolans program för att möta behov som har identifierats. Vidare framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att rektorn diskuterar och fattar beslut tillsammans med personalen om hur resurser ska fördelas för att möta vissa identifierade behov. Exempelvis har rektor anställt en extra lärare i matematik i syfte att öka måluppfyllelsen i dessa kurser. Rektor har även med utgångspunkt i uppföljningarna identifierat sjunkande måluppfyllelse i ämnet engelska och utifrån det omfördelat lärare för att skapa mindre undervisningsgrupper.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn ger den pedagogiska personalen förutsättningar för kollegial samverkan och att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga. Av inskickad dokumentation och i intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framkommer att rektorn skapat en organisationsstruktur där den pedagogiska personalen träffas regelbundet i olika mötesforum i syfte att samverka med varandra och elevhälsan. Personalen samverkar bland annat kring skolans arbete med utvecklingsmålen utifrån SKA-planen varje vecka och har även veckovisa möten inom respektive arbetslag i syfte att samarbeta kring gemensamma projekt och aktiviteter. Vidare träffas samtlig personal tillsammans med rektorn i mötesforum såsom elevuppföljningsmöten och arbetsplatsträffar. Mötena i dessa forum omfattar såväl diskussioner kring elevernas kunskapsresultat och skolgång som uppföljning av stödåtgärder och samtal kring strategier i undervisningen och på elevernas apl. Exempel på kollegialt lärande är diskussioner och framtagning av gemensamma rutiner kopplat till utvecklingsområdena i SKA-planen såsom lektionsstruktur. Enligt intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen framgår att ett viktigt fokus vid de gemensamma möten som beskrivs ovan är att få en samstämmighet kring vilka arbetssätt och rutiner som gäller på skolan. Genom dessa mötesforum informerar rektorn om skolans arbetssätt och förhållningssätt samt hur de ska tillämpas av lärarna. Exempel som framkommer på gemensamma arbetssätt är hur lärare arbetar med att starta lektionerna, hur de arbetar kring elevers frånvaro och utifrån ordningsreglerna. Därtill framgår att rektorn har organiserat så att obehöriga lärare genomgår en utbildning som huvudmannen organiserar som handlar om läraruppdragets olika aspekter.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas, men att enstaka åtgärder vidtas utifrån identifierade behov. Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att rektorn, tillsammans med personalen, tar reda på kvinnors respektive mäns upplevelser av förutsättningar för att lära och utvecklas i undervisningen och på apl. I skolans kvalitetsrapport som avser läsåret 2022/2023 har rektorn bland annat identifierat att kvinnliga elever i högre grad än män upplever en otrygghet på skolan. Utifrån detta har rektorn beslutat att genomföra kvalitativa intervjuer med kvinnliga elever innevarande läsår, där slutsatsen blev att enkätresultaten som kvalitetsrapporten bygger på inte stämde med elevernas faktiska upplevelser. Rektorn har också identifierat skillnader i måluppfyllelsen mellan män och kvinnor i senaste kvalitetsrapporten. Exempelvis framgår att andelen kvinnor med examen minskade förra läsåret med 3% jämfört med

läsåret dessförinnan och att andelen män med examen i stället ökade med 12% under samma period. Däremot erhöll kvinnor i större utsträckning än män betygen A-C sett över samtliga kurser både läsåret 21/22 och 22/23. Dessa resultat har dock inte analyserats vidare av rektorn eller den pedagogiska personalen. Därutöver framkommer exempel på att lärare på eget initiativ för diskussioner kring könsnormer med eleverna inom ramen för sitt ämne eller program. Vissa yrkeslärare har exempelvis arbetat med machokulturer och sexualitet utifrån identifierade behov på ett specifikt program. Andra exempel som framkommer är att yrkeslärare på program där det finns en tydligare representation av män i arbetslivet lyfter och diskuterar jämställdhetsfrågor med eleverna i syfte att säkerställa att elever ges samma möjligheter på apl. Lärare ger också exempel på arbete med normer och jämställdhet i samhällsorienterade ämnen, svenska samt idrott och hälsa. Slutligen framgår av intervjuer med elever att elever upplever att de mestadels blir likvärdigt bemötta och oftast ges samma förutsättningar på skolan och på apl oavsett kön. Däremot framkommer också i intervjuer och av lektionsobservationer att det finns skillnader i talutrymme och i att ta plats i undervisningen utifrån om eleverna är män eller kvinnor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp undervisningens kvalitet och förutsättningarna för undervisningens genomförande och ställa dessa i relation till skolans resultat. I detta ingår även den undervisning som ges på det arbetsplatsförlagda lärandet (apl).

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att även om rektorns uppföljnings- och analysarbete följer en systematik och inkluderar vissa perspektiv, så gör rektorn inte en bred uppföljning och analys av undervisningens genomförande, förutsättningarna för undervisningen eller elevernas apl. Detta medför en risk att rektorn inte har tillräckliga underlag för att fatta välgrundade beslut om träffsäkra utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar olika metoder för att ta reda på med vilken kvalitet undervisningen genomförs samt vilka förutsättningar lärarna har att bedriva en god undervisning i samtliga ämnen. I detta behöver ingå vilket slags lärande elever ges i samband med apl eller i de fall där elever saknar en sådan, vilken undervisning eleverna ges i stället. Detta kan exempelvis genomföras på så vis att

rektorn på ett strukturerat sätt genomför lektionsobservationer och/eller på ett strukturerat sätt ställer frågor specifikt kring samtliga lärarnas undervisning och elevernas apl i möten eller samtal med skolans personal och elever. De uppgifter om förutsättningar för undervisning och dess genomförande samt elevernas apl som inhämtats i uppföljningen behöver analyseras utifrån att ställa olika resultat i relation till varandra för att hitta förklaringar. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn besluta om och genomföra träffsäkra utvecklingsåtgärder som är specifika och behovsanpassade för Praktiska Gymnasiet Skövde. Dessa åtgärder ska ta sikte på att höja elevernas målpuppfyllelse och höja undervisningens kvalitet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4–8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr22, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, och utvecklingsområden finns.

Struktur, målfokus och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i varierande grad är strukturerad samt att syftet tydliggörs i olika utsträckning av lärare. Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att den gemensamt diskuterade lektionsstrukturen inom kollegiet har skapat liknande lektionsrutiner vid lektionsuppstart. Det framkommer att majoriteten av lärarna genomför en för eleverna bekant lektionsinledning i syfte att mer effektivt komma i gång med lektioner, där det gemensamma är att det finns ett lektionsupplägg uppskrivet på tavlan. Därutöver skriver flera lärare upp vad eleverna förväntas arbeta med under lektionen, vilket de går igenom i samband med lektionsstart. Däremot framgår att vissa lärare mer regelbundet presenterar syftet med undervisningen än andra. Exempel som framkommer är att lärare vid kursstart går igenom kursplaner och pratar med eleverna om varför de ska lära sig olika saker kopplat till deras framtida yrkesval. Vissa lärare presenterar och förtydligar även syftet med det planerade

arbetet inför nya arbetsområden i undervisningen eller på apl. Beträffande lektionsavslut framkommer att lärarna oftast inte summerar lektionerna på något vis, utan endast avslutar genom att exempelvis påkalla elevernas uppmärksamhet under pågående arbete och förklarar att lektionen är slut varpå eleverna lämnar klassrummet. Vissa lärare avslutar ibland lektioner med att repetera vad eleverna arbetat med eller att elever får genomföra korta utvärderingar.

Vidare visar granskningen att lärarna har få strategier och metoder för att stödja eleverna och hjälpa dem att behålla sitt engagemang. Av samtliga intervjuer och lektionsobservationer framgår att vissa lärare ställer kontrollfrågor till både hela klassen samt enskilda elever i samband med genomgångar och under själva lektionen och elevernas arbetsprocesser. Vidare rör sig majoriteten av lärare oftast under arbetets gång runt i respektive klassrum alternativt verkstad och förflyttar sig mellan enskilda elever, par eller grupper i syfte att påminna eleverna om att de ska arbeta alternativt svara på frågor. Däremot framgår att de flesta lärare som uppmärksammar elever som inte kommer igång eller kan bibehålla sitt engagemang i huvudsak använder sig av strategin att återkommande påminna om vad som är det planerade arbetet alternativt fråga om eleverna behöver hjälp.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna får begränsade möjligheter att vara delaktiga i planering av undervisningen, men att de ges vissa möjligheter till utvärdering av den. Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärarna och eleverna framgår att elevernas möjligheter att ha inflytande över innehållet i undervisningen är begränsade och att eleverna företrädesvis erbjuds och får välja mellan olika arbetsuppgifter, arbetssätt och examinationsformer. Exempel som framgår är att lärare låter eleverna välja om de vill redovisa sina kunskaper muntligt eller skriftligt. Ett annat exempel är att eleverna får vara med och påverka datum för examinerande moment. Vidare ges samtliga elever möjlighet att utvärdera undervisningen i huvudsak genom de tidigare beskrivna undervisningsutvärderingarna en gång per termin. Utifrån dessa har elever i vissa kurser fått arbeta mer med specifika arbetssätt om det framkommit önskemål om det. Därutöver framkommer i intervjuerna exempel på hur vissa lärare skriftligt eller muntligt utvärderar enskilda lektioner och också större arbetsområde efter att de är avslutade, vilket lärare tagit i beaktning vid planeringen av kommande lektionsmoment.

Granskningen visar vidare att undervisningen innehåller arbetssätt och moment där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. I intervjuerna och på lektionsobservationerna framkommer att lärarna aktivt arbetar för

att ge eleverna möjlighet att reflektera och resonera utan ett givet svar. Bland annat får elever arbeta med uppgifter där de diskuterar sina svar med både andra elever och med läraren. Andra exempel är att elever i svenska får arbeta med argumenterande text och tal samt i matematiken får analysera missvisande diagram för att övas i kritiskt tänkande. Majoriteten av lärarna ställer dessutom frågor av reflekterande karaktär till klassen och till enskilda elever både i samband med genomgångar och under själva arbetets gång. Vidare framgår av intervjuerna och lektionsobservationer att lärarna arbetar för att regelbundet ge eleverna möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande. Bland annat framgår att lärare kontinuerligt rapporterar hur det går för eleverna i deras olika kurser och att elever i samband med detta ges tid att reflektera över sin progression. Därtill har vissa lärare också enskilda samtal med eleverna efter examinationsmoment som tillfällen då eleverna reflekterar över vad de behöver utveckla. Eleverna får även skriva veckovisa loggböcker där de ges möjlighet att reflekterar över sin apl och vad de lärt sig. Utöver de reflektionsmöjligheter som ges i olika undervisningssituationer lyfts även utvecklingssamtal och mentorstiden som tillfällen då eleverna reflekterar över sitt lärande och vad de behöver utveckla.

Variation, anpassning och motivation

Granskningen visar att undervisningen inte alltid är varierad. Av samtliga intervjuer och av lektionsobservationer framgår att det råder stora skillnader mellan kurser och lärare utifrån om undervisningen är varierad och att elever i varierande utsträckning ges möjlighet att regelbundet arbeta med både praktiska och teoretiska uppgifter i undervisningen. Bland annat får elever på vissa program arbeta teoretiskt i en lektionssal för att därefter omsätta sina kunskaper i praktiken genom arbete i en verkstad. Däremot framkommer att elever på vissa program vanligtvis arbetar teoretiskt på skolan och ibland genomför rollspel i stället för relevant praktiskt arbete. Vidare framgår att majoriteten av lektioner utgår från ett likartat upplägg, där lärare berättar för eleverna vad och hur de ska arbeta varpå elever därefter arbetar på egen hand under större delar av eller hela lektioner. Därtill framgår att på vissa skolans program innebär de teoretiska inslagen inom yrkeskurser oftast repetitivt eget arbete med ett digitalt läromedel.

Granskningen visar vidare att lärarna anpassar undervisningen så att eleverna ska kunna klara av skolarbetet, men att elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling sällan ges utmaningar. Av samtliga intervjuer framgår att lärarna främst arbetar med att anpassa undervisningen så att samtliga elever ska kunna nå kunskapskraven för E. Exempel på olika anpassningar som lärare planerar för och använder sig utav i undervisningen är muntliga redovisningsformer och att olika teoretiska uppgifter eller moment görs om till mer praktiska samt möjligheter för

elever i vissa klasser att arbeta i mindre grupper. Vidare framgår enstaka exempel på lärare som arbetar med uppgifter där det är möjligt att anpassa svårigheten efter elevernas behov. Det framgår dock att diskussionerna på skolan främst handlar om elevers möjlighet att minst nå kunskapskraven för E och att mindre fokus läggs på att prata om hur elever kan utmanas i undervisningen. De elever som blir färdiga med det planerade arbetet erbjuds i vissa fall feedback på hur de kan bearbeta och förbättra sitt arbete innan inlämning. Det framkommer också exempel på att de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling i vissa fall får sitta av tiden när de blir färdiga med det planerade arbetet.

Granskningen visar även att lärarna i olika grad arbetar för att motivera eleverna. Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att rektorn och den pedagogiska personalen har en gemensam bild av att de behöver arbeta mycket med elevernas motivation. Däremot framgår att det saknas ett kollegialt arbete kring detta samt att alla lärare inte har metoder för att motivera eleverna i den egna undervisningen. I intervju med lärare och elever framkommer dock vissa exempel på hur enskilda lärare arbetar för att motivera eleverna. Vissa lärare arbetar med att de återkommande pratar med eleverna om syftet och målet med undervisningen och skolan, dels i syfte att tydliggöra förväntningarna på eleverna, dels för att skapa motivation. Andra strategier som framkommer är att vissa yrkeslärare bland annat arbetar med att skapa intresseväckande kopplingar mellan undervisningen, elevernas apl och elevernas val av framtida yrkesval. Vissa lärare arbetar också med att i stället lyfta fram och fokusera på mer positiva aspekter av elevernas arbete och skolgång. Det framkommer även att enstaka lärare arbetar ämnesövergripande i yrkeskurser och gymnasiegemensamma kurser. Exempelvis har lärare i matematik och yrkeslärare på försäljnings- och serviceprogrammet arbetat med liknande uppgifter för att eleverna ska se ett samband mellan de olika kurserna och hur de kan använda kunskaperna i sitt framtida yrkesliv.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att variera och anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov för att på så vis stärka deras motivation till att lära.

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att lärarna på Praktiska Gymnasiet Skövde till viss del anpassar undervisningen utifrån elevbehov men att inte alla lärare

skapar variation i undervisningen eller utmanar samtliga elever vidare i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar också att trots att lärarna ser att elevers motivation till skolarbetet är låg så saknas till stor del strategier för att motivera eleverna. En mer varierad och individanpassad undervisning kan leda till att elevernas motivation till skolarbetet ökar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna inventerar hur olika lärare arbetar med att skapa variation i undervisningen, anpassar den utifrån elevernas individuella förutsättningar och behov i syfte att se vilka metoder som används och hur de fungerar. Detta i sin tur kan ligga till grund för eventuellt kollegialt lärande där samtliga lärare provar och utvecklar arbetssätt inom dessa områden. I det kommande arbetet kan olika metoder behöva utvecklas för de olika programmen. Arbetet kan exempelvis utgå ifrån lärarnas arbete inom ramen för skolans arbete utifrån SKA-planen för att olika metoder ska kunna sprida sig över programgränserna. Arbetet behöver därefter följas upp och utvärderas. I uppföljningen är det viktigt att även elevernas synpunkter inhämtas till exempel i samband med undervisningsuppföljningarna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att skolans personal har ett samlat arbete och gemensamma förhållningssätt för att främja studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla studiero. Av inkommen dokumentation och i intervju med rektorn, representanter från elevhälsan, lärare och elever framgår att personalen sedan tidigare läsar har identifierat ett behov av att arbeta med studieron samt har ett pågående utvecklingsarbete kring det. Exempel på insatser för öka studieron är att skolan utrustat samtliga klassrum med mobilgarage, där samtliga lärare samlar in elevernas mobiltelefoner i början på lektionen. Annat exempel är arbetet med snarlika lektionsstrukturer i samband med lektionsstart. Även eleverna involveras i detta

utvecklingsarbete på så vis att personalen inhämtar deras synpunkter på och upplevelser av eventuella insatser för att mer effektivt anpassa insatserna utifrån de olika klassernas behov. Vidare framgår att gemensamma förhållningssätt och strategier diskuteras regelbundet inom kollegiet i olika mötesforum. Exempel på gemensamma strategier som arbetats fram inom kollegiet utifrån identifierade behov är frekventa rörelsepauser i samband med lektioner för att skapa och bibehålla studiero. Därtill för personalen även mer fortlöpande samtal med eleverna om deras upplevelser av studiero, både på individ- och gruppnivå, exempelvis på utvecklingssamtal, mentorstid samt elevråd. I samband med dessa samtal diskuterar personalen och eleverna också sådant som förhållningssätt, förväntningar och utmaningar kopplade till studiero. Personalen kartlägger även med regelbundenhet elevernas upplevelse av studiero genom olika enkäter. Utifrån de olika enkäterna och diskussionsforumen har personalen, i samarbete med eleverna, tagit fram ordnings- och trivselregler, vilka har reviderats i början på vårterminen 2024. Kartläggningarna har visat att studieron har blivit bättre men att personalen behöver fortsätta arbeta med det redan påbörjade utvecklingsarbetet med studiero. Av observerade lektioner och intervjuer med lärarna och elever framgår att lärarna oftast skapar en lugn miljö främst genom tillsägelser till elever när de är högljudda. Lärare går i vissa fall också fram till eleverna för att leda dem tillbaka till skolarbetet.

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs systematiskt samt att det finns ett gemensamt förebyggande, åtgärdande och främjande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna både i skolan och på apl. Av inskickad dokumentation och samtliga intervjuer framgår att elevernas upplevelse av trygghet på skolan och apl kartläggs genom elevenkäter och genom samtal med elever exempelvis i samband med mentorstid, utvecklingssamtal och trepartssamtalen på apl. Rektorn har med utgångspunkt i kartläggningarna, samt i dialog med lärarna, gjort insatser för att förbättra tryggheten. Exempelvis har rektorn gjort schemaförändringar som medfört färre håltimmar i elevernas schema samt för att minska antalet elever som rör sig i de allmänna utrymmena samtidigt. Andra exempel på förebyggande arbete utifrån de risker som identifierats i uppföljningen är de gemensamt framtagna ordningsregler på skolan, ommöblering i allmänna utrymmen och att skolvärdar har högre närvaro i de utrymmen som identifierats som otrygga av eleverna. Beträffande trygghetsarbetet kopplat till apl har skolan genom uppföljningsarbetet i flera fall uppmärksammat specifika apl-platser, där personal exempelvis använt ett sexistiskt och rasistiskt språkbruk och/eller jargong. Det framkommer att skolan i dessa fall både omplacerat elever och har påtalat den upplevda otryggheten till ansvarig personal på arbetsplatsen. Därtill framgår av intervjuer med elever att de upplever att deras

yrkeslärare förbereder eleverna väl inför apl genom att de pratar om sådant som kan upplevas som otryggt på apl samt ger tydliga instruktioner kring vad och hur elever ska göra vid upplevd otrygghet. Vidare framgår av samtliga intervjuer att skolan har ett främjande trygghetsarbete som exempelvis består av en skolgemensam friluftsdag i början på läsåret för samtliga klasser så att elever som inte går i år och klass ska lära känna varandra. Därtill har rektorn utökat elevhälsans funktion genom att anlitat två heltidsmentor i syfte att avlasta lärare i mentorskapsuppdraget gällande det främjande trygghetsarbetet. I detta ingår bland annat att vara synliga och tillgängliga för elever under hela skoldagen. Därtill har elevhälsan planerat in en skolgemensam hälsodag i slutet på läsåret.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22–25 a §§ skollagen

8 kap. 2–3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i låg utsträckning, och utvecklingsområden finns.

Analys och diskussion av betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp betyg och resultaten på de nationella proven i syfte att identifiera eventuella avvikelser, men att rektorn inte söker förklaringar till avvikelserna i dialog med lärarna. Av inkommen dokumentation framgår att rektorn analyserar betyg och gör jämförelser mellan exempelvis kurser, program och resultat över tid i slutet på läsåret i syfte att identifiera eventuella avvikelser beträffande bedömningar. Rektorn jämför även resultat på de nationella proven och elevernas kursbetyg. Däremot framkommer att rektorn inte sökt förklaringar till eventuella avvikelser i dialog med berörda lärare. Rektorns uppföljning av både föregående läsårs betygssättning samt året dessförinnan visar på stora avvikelser mellan kursbetyg jämfört med provbetyg på de nationella proven. I matematik och svenska sattes i majoriteten av fallen ett högre kursbetyg jämfört med provbetyg. I engelska visar analysen att lärare vårterminen 2022 i majoriteten av fallen satte ett högre kursbetyg jämfört med provbetyg, men att lärarna istället vårterminen 2023 satt ett lägre slutbetyg än resultat på de nationella proven. Den förklaring som rektorn identifierat i

ämnet engelska är att det berott på en tidigare lärares bedömarkompetens. Däremot framgår också att de förklaringar rektorn har till avvikelserna i matematik och svenska inte ger svar på varför lärarna satt högre betyg än elevernas resultat på nationella proven, utan handlat om att flera av skolans elever har anpassningar i den ordinarie undervisningen som inte är tillåtna i provsituationen samt nervositet hos eleverna som påverkar deras förmåga att klara de nationella proven.

Kvalitetssäkring av betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar tillsammans, men att hen inte leder arbetet eller försäkrar sig om att samtliga lärare använder olika metoder i arbetet. Av inkommen dokumentation framgår att trots att flera lärare saknar legitimation och att majoriteten av lärare saknar behörighet i ett eller flera undervisande ämnen, så har rektorn inte skapat förutsättningar för att alla lärare ska kunna arbeta med att kvalitetssäkra bedömningar. Det framgår av intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna att de förutsättningar lärare har att gemensamt diskutera bedömning och betygsättning i huvudsak sker inom ramen för skolans arbete kopplat till utvecklingsområdena i SKA-planen och de veckovisa arbetslagsmötena. Däremot framgår att rektorn inte leder arbetet eller ser till att samtliga lärare regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygsättning, utan att det sker på lärarnas egna initiativ om diskussioner förs om bedömning och betygsättning. Vidare framgår att rektorn inte följer upp om eller ser till att alla lärare använder olika metoder och verktyg för likvärdig bedömning och betygsättning. Rektorn organiserar så att lärarna sambedömer och samrättar de nationella proven, där undervisande lärare i respektive ämne deltar. Men det förekommer inte något organiserat arbete för sambedömning utöver de nationella proven. Det framgår emellertid att lärarna inom vissa ämnen eller kurser samplanerar undervisningen, använder gemensamma prov och uppgifter samt Skolverkets bedömningsstöd i arbetet. Slutligen framkommer att det är planerat att vissa yrkeslärare kommer att få stöd av förstelärare i slutet på läsåret i samband med betygsättningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att samtliga lärare regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sina bedömningar och betyg samt använder olika metoder för kvalitetssäkring.

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg tillsammans, men att rektorn inte leder arbetet eller försäkrar sig om att samtliga lärare regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sina bedömningar och betyg samt använder olika metoder för kvalitetssäkring. Det riskerar att leda till att eleverna inte ges rättvisa och likvärdiga betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organisera verksamheten så att samtliga lärare regelbundet kvalitetssäkrar sin bedömning och betygsättning med kollegor och i sitt ämne. Rektorn kan exempelvis tydligare följa upp att lärare för samtal kring bedömningar i arbetslagen och ämnesvis eller utforma tydligare riktlinjer för arbetet. Detta kan göras genom att ha en tydlig agenda för mötena eller genom att ge förstelärare i uppdrag att leda mötena. I arbetet för en likvärdig bedömning rekommenderas rektorn också att se till att olika metoder för kvalitetssäkring av bedömningar, till exempel Skolverkets bedömningsstöd, avidentifierade uppgifter och prov samt olika former av sambedömning förankras hos samtliga lärare samt följa upp att de används. Skolinspektionen vill påpeka att arbetet med att utveckla lärares bedömningskompetens behöver organiseras utifrån de behov som olika lärare har.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Nerman Hopovac

Föredragande
Signerat av: Nerman Hopovac

I handläggningen av ärendet har även utredare Carolin Levinsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6–8 maj 2024. Besöket genomfördes av Nerman Hopovac och Carolin Levinsson.

Praktiska Gymnasiet Skövde är en gymnasieskola inom Praktiska Sverige AB. För läsåret 2023/2024 bedriver skolan verksamhet för 202 elever fördelade på fem nationella program (bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet, hantverksprogrammet, handels- och administrationsprogrammet samt två introduktionsprogram (yrkesintroduktion och programinriktat val).

För läsåret 2023/2024 finns 19 lärare anställda. Andelen undervisande lärare med legitimation är 12 (63%) och 15 lärare (78%) saknar behörighet i något undervisande ämne.